

Jak zjistíte, zda váš projekt zapadá do oblastí podpory Aliance pro moderní stát?

Pomoci vám mohou 3 níže uvedená orientační kritéria. Pokud si na ně odpovíte kladně, můžete nám rovnou poslat váš [nápad či projektový záměr](#).

- ✓ 1. Je zaměření vašeho projektu v souladu s vizí a strategickými pilíři Aliance?
- ✓ 2. Míří váš projekt na systémovou změnu?
- ✓ 3. Spolupracujete s dalšími organizacemi a relevantními hráči pro prosazení změny?

✓ 1. Je zaměření vašeho projektu v souladu s vizí a strategickými pilíři Aliance?

Vize

Chceme, aby Česká republika byla v roce 2030:

- suverénní, demokratickou a bezpečnou zemí ukotvenou v EU a NATO, kde vládne právo, svoboda a spravedlnost,
- moderním, efektivním a transparentním státem, který slouží občanům a nakládá hospodárně s veřejnými penězi,
- zemí s aktivními občany, kde budeme my i naše děti chtít žít, vracet se ze světa, podnikat a platit daně.

Pilíře, cíle a tematické okruhy

V každém ze 3 pilířů Aliance jsou stanoveny strategické cíle a dílčí oblasti, ve kterých může Aliance iniciovat a podporovat konkrétní projekty k realizaci vize a strategických cílů.

1. pilíř

DEMOKRATICKÝ PRÁVNÍ STÁT A BEZPEČNÁ A ODOLNÁ ČESKÁ REPUBLIKA

Cíl: Zpevnit základní demokratické prvky, instituce a procesy i posílit vnější odolnost, aby Česká republika dokázala odolat společenským krizím a změnám, pokusům o oslabování od našich politiků i nežádoucím vlivům zahraničních mocností či bezpečnostním hrozbám.

1) Právní stát

- a) ústavnost a zákonnost, odpovědnost orgánů veřejné moci
- b) dělba moci a opatření proti střetu zájmů a state capture
- c) funkční parlament a zákonodárství, kvalita legislativního procesu
- d) nezávislost soudnictví, státního zastupitelství a vymahatelnost práva
- e) ochrana práv a svobod – zejména svobody projevu a shromažďování a práva na informace

2) Politické strany a volby

- a) pluralita a kvalita politických stran a hnutí – státní podpora, členství a participace občanů, podpora expertizy a demokratické struktury stran
- b) transparentní a férová politická soutěž
- c) svobodné a spravedlivé volby

3) Svobodný mediální prostor

- a) stabilní veřejnoprávní média nezávislá na politicích
- b) podmínky pro nezávislou a profesionální žurnalistiku a redakční autonomii
- c) pluralita médií, opatření proti oligarchizaci médií a zániku diversity médií včetně regionální úrovně
- d) svobodný online prostor respektující svobodu projevu i ochranu veřejných zájmů (zejména ochranu před nelegálními obsahy)

4) Občanská společnost

- a) stabilní podmínky pro spolkové aktivity, funkční právo na sdružování a ochrana před nežádoucími zásahy státu do fungování nevládních organizací
- b) aktivní účast občanů na rozhodování státu (informování, konzultace, spolupráce, spolurozhodování, deliberativní rozhodování)
- c) mobilizační nástroje občanské společnosti pro ochranu demokracie

5) Vnější odolnost a bezpečnost

- a) opatření proti nežádoucím zahraničním vlivům, organizovanému zločinu a terorismu v ČR i EU
- b) transparentnost vlastníků obchodních společností v ČR a vlastníků nemovitostí a osob, které jsou v právním vztahu se státem
- c) důsledná implementace práva EU a mezinárodního práva v oblasti obrany a bezpečnosti na území ČR včetně jejího vymáhání
- d) opatření k udržení a rozvoji geopolitického zakotvení České republiky v EU a NATO a bezpečnostní stabilitě státu

2. pilíř

MODERNÍ, EFEKTIVNÍ A DIGITALIZOVANÁ STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Cíl: Zajistit, aby byl stát, kraje i obce fungovaly jako moderní a odolné instituce, které prošly digitální transformací, rozhodují se na základě dat, jsou atraktivním zaměstnavatelem a zvládají naplňovat své úkoly i v krizích a bez ohledu na aktuální politické vedení.

6) Vládnutí na základě dat

- a) kvalitní a systematický sběr potřebných dat a jejich analýza, transparentnost práce s daty
- b) závazné začlenění expertních závěrů a participace expertů do rozhodování veřejné správy
- c) vyhodnocování účinnosti schválených opatření a legislativy

7) Digitální transformace a proklientská veřejná správa

- a) elektronizace a automatizace procesů veřejné správy
- b) open source software a opatření proti riziku vendor lock-in (závislosti státu na jednom dodavateli)
- c) snižování administrativní a kontrolní zátěže, měření účinnosti a efektivity procesů a služeb
- d) občan jako zákazník státu, uživatelská vstřícnost služeb

8) Transparentnost veřejné správy a protikorupční opatření

- a) standardní zpřístupnění dokumentů ve formě otevřených dat (princip open data by default) a funkční registr smluv
- b) rychlý přístup k informacím a aktivní zveřejňování informací
- c) transparentní výběrová řízení na vedoucí pozice ústředních správních úřadů
- d) opatření proti korupci a klientelismu ve veřejné správě

9) Efektivní řízení a organizace státní správy

- a) nestrannost státní správy a nezávislost správních rozhodnutí na politicích
- b) efektivní řízení státu, kooperace resortů
- c) flexibilní organizační a personální procesy, vymáhání odpovědnosti
- d) stát jako atraktivní zaměstnavatel, talent management a prostor pro kariérní růst

10) Silná a efektivní samospráva

- a) opatření k zajištění kapacit samospráv odpovídajících úkolům a kompetencím
- b) posílení efektivní spolupráce obcí a sdílení služeb
- c) zvýšení efektivity vztahů samospráv s nadřazenými orgány
- d) financování samospráv motivující k rozvoji obcí, jejich spolupráci i místnímu podnikání

3. pilíř

EFEKTIVNÍ A TRANSPARENTNÍ NAKLÁDÁNÍ S VEŘEJNÝMI PENĚZI

Cíl: Zajistit, aby stát uměl efektivně realizovat investice, účelně využíval dotace, racionalizoval daně a transfery veřejných financí a efektivně a transparentně využíval státní a městské firmy.

11) Investice a nákupy státu

- a) zvýšení efektivity a flexibility zakázek, snížení administrativní náročnosti
- b) zadávání s využitím kvalitativních kritérií a otevřenost reálné soutěži
- c) transparentnost veřejných zakázek včetně zakázek malého rozsahu
- d) efektivní kontrola zadávání a hospodářské soutěže, účinné tresty za porušení pravidel

12) Dotace

- a) strategické řízení dotací, definování jasných cílů vycházejících z analýzy potřeb, měření a vyhodnocování plnění cílů
- b) efektivní formy dotací, které eliminují prostor pro plýtvání a klientelismus
- c) spravedlivé podmínky pro získání dotací, snižování bariér pro žádost o dotaci a administrativní náročnosti
- d) transparentnost podmínek dotací i rozhodování o nich

13) Racionalizace veřejných rozpočtů

- a) uvolnění rozpočtových pravidel tak, aby lépe umožňovaly investice s jednoznačnou návratností
- b) úpravy struktury veřejných rozpočtů a flexibilita vybraných pravidel k větší akceschopnosti a efektivitě orgánů veřejné správy
- c) nástroje umožňující efektivnější správu veřejných rozpočtů a jejich transparentnost i průběžnou kontrolu plnění

14) Racionalizace daní a transferů veřejných financí

- a) efektivní daňový mix vedoucí k stabilizaci příjmů státu, odstranění neefektivních a demotivačních prvků a nerovností
- b) stabilizace důchodového systému skrze podporu motivačních prvků a eliminaci nerovností a výpadků v příjmech
- c) úpravy dávkového systému k efektivitě, naplňování cílů dávek a vyšší srozumitelnosti pro uživatele
- d) optimalizace dalších transferů se zásadními finančními dopady včetně úprav rozpočtového určení daní zejména obcí

- e) procesy a nástroje umožňující politická rozhodnutí postavená na datech a modelech reálných dopadů

15) Efektivní státní a městské firmy

- a) vlastnická politika a strategické řízení firem, jasně definované cíle a jejich vyhodnocování
- b) kvalitní obsazování funkcí v dozorčích radách a představenstvech
- c) kontrolní mechanismy a pojistky proti korupci a zneužití kompetencí, odpovědnost managementu.

2. Míří váš projekt na systémovou změnu?

Podporujeme řešení, která řeší příčiny společenských problémů komplexně, mají ambici dosáhnout **udržitelných výsledků a jsou podložena relevantními daty**. Důležité jsou jasné formulované společenské dopady.

Jak chápeme systémovou změnu?

Systémovou změnou rozumíme komplexní proces, který obsahuje celou řadu milníků a provázaných kroků:

- 1) **Analýza skutečných příčin řešeného problému** nikoli řešení jeho symptomů. Čím více se přitom budete opírat o relevantní fakta a data, tím lépe se vám podaří příčiny problému identifikovat.
- 2) **Navržení adekvátních opatření, která míří na podstatu problému a mají ambici problém zcela odstranit nebo významně minimalizovat.** Na řešení by měla být širší expertní shoda u odborné veřejnosti nebo má řešení oporu v dobré praxi (např. ze zahraničí).
- 3) **Změna by měla mít dlouhodobý a hluboký charakter a úzce souviset se změnou podmínek pro existenci příčin problému, tj. "pravidel hry".** Proto je nutné hledat skutečně realistický způsob změny vstupních podmínek, které mají šanci řešit příčiny problému co nejefektivněji. Ve vztahu ke státu a veřejnému sektoru by měla být systémová změna ukotvena ve změně pravidel, rozhodovacích procesů, organizačních změn atp. (např. změna zákonů, metodik, vyhlášek). Dobře promyšlená systémová změna obvykle kombinuje více prvků a metod.

- 4) **Navržení vhodné a realistické strategie pro prosazení změny.** Můžete jít cestou radikální změny nebo postupných kroků. Úspěch strategie závisí na znalosti daného prostředí a aktérů, kterých se daný problém týká. Strategie by měla brát v potaz i protisíly, které mohou bránit v úspěšném prosazení změny a vhodně kombinovat nástroje a techniky, pomocí kterých lze takové bariéry mitigovat a překonávat.

3. Spolupracujete s dalšími organizacemi a relevantními hráči pro prosazení změny?

K uskutečnění systémové změny je klíčová spolupráce relevantních subjektů s komplexní expertízou, potřebnou k prosazení systémové změny. Zvolené řešení by mělo být podloženo daty a měla by na něm panovat široká expertní shoda.

Potřebujete se poradit?

Máte-li k podání záměru nebo možnostem finanční podpory jakékoliv otázky, obraťte se na Hanu Slunskou – hana.slunska@modernistat.org.

Jsme vám k dispozici pro konzultaci i praktickou podporu při přípravě projektu.